

Силабус
навчальної дисципліни
Редагування для журналістів (відео)

2025–2026 навчальний рік

Освітня програма	Журналістика
Спеціальність	С7 Журналістика
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Роман КОСТРОМИЦЬКИЙ
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-soc-kom/composition-kaf-soc-kom/kostromitskiy/
Контактний телефон	0663694711
E-mail викладача:	romankostromitsky@gmail.com
Графік консультацій	четвер, 16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
VI семестр 3 / 90 год.	очна (денна)	16	14	60	екзамен
	заочна (дистанційна)	6	4	80	

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: журналістика; засоби масової інформації; відео, візуальний контент, редактор, редагування, монтаж, композиція, кадр, корекція кольору, телебачення, кінематограф, мова кінематографу.

Мета та завдання курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Редагування для журналістів» є засвоєння студентами комплексу знань з теорії та практики телевиробництва та монтажу відео.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Редагування для журналістів» є засвоєння студентами знань з історії телебачення та кіно, тенденцій розвитку кінематографу та телебачення, ознайомлення з основними функціями та можливостями редакторів відео, редагування відео різних жанрів, редагування та монтажу матеріалу за допомогою комп'ютерних програм, розкриття особливостей роботи дизайнера, способів і засобів організації творчого процесу праці, а також труднощів та переваг професії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати**:

- основи роботи редактора із відеоматеріалом;
- редактор Adobe Premiere Pro та його можливості;
- технологію монтажу відео;
- технічні засоби та програмне забезпечення для редагування відео;
- поняття корекція кольору відео;
- принципи та прийоми монтажно-побудови екранного твору;
- способи підготовки та монтажу відео різних жанрів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**:

- застосовувати на практиці набуті теоретичні знання;
- обробляти та монтувати матеріал відеоредакторі;
- застосовувати технології обробки відеоматеріалу;

- користуватися програмним забезпеченням для редагування відео;
- здійснювати корекцію кольору відео;
- монтувати відео різних жанрів..

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК 7. Здатність працювати автономно	ПРЗ 12. Знає види та норми редагування матеріалів ЗМК з урахуванням їх різновиду (друковані, радіо, телебачення, інтернет-ЗМІ). ПРУ 10. Уміє редагувати медіатексти з фактологічного, композиційного, логічного, стилістичного боку, враховуючи вимоги до них для різних ЗМК (друковані, радіо, телебачення, інтернет-ЗМІ).
СК 5. Здатність готувати (писати та редагувати) журналістські матеріали для ЗМК в різних жанрах: відображати дійсність способом інформування, тлумачення, коментування, інтерпретації фактів з урахуванням особливостей, технологічних вимог та аудиторії кожного виду ЗМК	ПРЗ 14. Знає основи виробництва радіо та телевізійних програм на всіх етапах, та принципи роботи у програмах обробки та монтажу аудіо та відео. ПРУ 14. Уміє здійснювати монтаж радіо та телепрограм із використанням програм Adobe Audition та Adobe Premiere Pro (або інших аналогів програм аудіо- та відеоредакторів).

Зміст курсу:

Тема 1. Палітра художніх напрямів і стилів сучасного екранного мистецтва. Кінематограф США та Європи початку ХХІ століття. Розвиток жанрового і розважального кіно. Народження і розвиток нових видовищних форм орієнтованих на масового глядача.

Тема 2. Використання індустрії кіно для зйомок серіалів і передач для телебачення. Американська Академія кінематографічних мистецтв і наук. Щорічна премія «Оскар». Німецький режисер, актор, сценарист і продюсер Бернд Айхінгер. Створення культових фільмів 1990-2000-х рр.: «Обитель зла», «Достукатися до небес», «Фантастична четвірка», «Ім'я троянди», «Дім духів», «Парфюмер». Ернст Вільгельм (Вім) Вєндерс найвидатніший представник феномену нового німецького кіно.

Тема 3. Редагування відео для журналістів як дисципліна. Визначення понять. Складові редагування. Практичний аспект редагування. Редагування відео та телевиробництво в Україні та світі.

Тема 4. Періодизація розвитку світового кіно. Принципи створення документального, анімаційного та ігрового фільмів. Жанрово-тематичний розподіл. Кіно як вид мистецтва та суспільної інформації. Синтетична природа кіно. Поняття «екранності». Розвиток кіно в Україні як частина загальносвітового процесу. Кіно, телебачення, відео як форми сучасної екранної культури. Поняття «інтерактивності» та «віртуальної реальності» екранного «тексту», пов'язаного з комп'ютерними технологіями. Дигітальний екран як новий естетичний феномен.

Тема 5. Умови виникнення та специфіка постмодернізму. Філософська концепція та центральна ідея постмодернізму. Арт-кіно. Творчість одного з найвидатніших представників напрямку «французької нової хвилі» Жана-Люка Годара.

Тема 6. Специфіка світового постмодерного кіно. Творчість Девіда Лінча та Квентіна Тарантіно. Характерні ознаки постмодернізму. Рафіновано-зображальний постмодернізм Пітера Гріневея. Ларс фон Трієр – данський кінорежисер та сценарист, засновник напрямку в кінематографі під назвою «Догма 95». Фільми Ларса фон Трієра і Райнера Фасбіндера. Особливості фільмів Еміра Кустуриці «Життя як диво», «Заповіт», «Марадонна».

Тема 7. Специфіка образності екранної мови. Кіно, телебачення, відео, анімація, мультиплікація, віртуальна реальність, кліпи та телереклама як екранна творчість. Режисер як організатор творчого процесу. Співпраця режисера з оператором, ведучим, сценаристом, художником, монтажником, асистентами при створенні екранного твору. Загальноприйнята мова аудіовізуального мистецтва.

Тема 8. Громадські функції кіно і телебачення. Усвідомлення кіно як мистецтва, здатного подібно до літератури і театру, живопису і музиці, власними виразними засобами створювати образи і відображати дійсність. Телебачення як ретранслятор інформації. Функції сучасного телебачення: соціально-педагогічна, освітня, рекреативна, інформаційна, комунікативна тощо. Телебачення як мистецтво видовища. Виробничі та творчі проблеми сучасного телебачення. Вплив телебачення на суспільство. Телебачення і громадська думка. Відповідальність кіно-телережисера. Етика сучасного телебачення.

Тема 9. Види і жанри сучасного кінематографу. Жанрове розмаїття: кінодрама, кіноповість, кінокомедія, кіноновела, музична комедія тощо. Особливості документального та художньо-документального фільму. Використання в кінофільмах художніх засобів інших видів мистецтв. Види кіномистецтва: ігрове, документальне, науково-популярне, анімаційне. Спільне та відмінне у жанрах кінематографу.

Тема 10. Документалізм як кінематографічне відображення дійсності. Творча інтерпретація документального матеріалу. Типове та виняткове. Специфіка документального кадру. Знакова система. Система умовностей як художній засіб. Первинний матеріал кіно та телебачення. Перетворення репортажного матеріалу в художню структуру. Репортажний знімок та художній образ.

Тема 11. Структура, композиція та стилістика екранного твору. Стилiстика і форма – двi основнi складовi будь-якого твору. Стилiстика як ознака засобiв художньої виразностi, що використовує автор. «Надзавдання» (Станiславський) як основа форми, як каркас, на якому тримаються всi елементи конструкцiї. «Поворотнi подiї». Кадр як основа екранного твору. Види кадру. Стилiстика зображення. Загальнi уявлення композицiйної побудови екранного твору: вiд задуму до втiлення. Збирання фактiв, аналіз фактiв і складання первiсного плану матерiалу майбутнього екранного твору.

Тема 12. Зародження та розвиток кінематографічного сценарію. Виникнення кінематографу. Становлення кіно як виду мистецтва. Вплив звукового оформлення кінематографічної дії на розвиток сценарію. Сценарій як повноцінний літературний твір. Від кіно-, теледраматургії до екранного твору. Вплив специфіки кіно на використання сценарних форм. Специфічні особливості екранної мови. Запозичення екранної мови телебаченням. Виникнення телевізійного сценарію. Драматургія як спосіб, яким автор доводить до глядача свою думку в діючій формі через зіткнення характерів, що розвиваються. Монтажне мислення як відмінна риса драматурга. Закони драматургії продиктовані особливостями сприйняття глядачів і специфікою кіновиробництва.

Тема 13. Основи роботи у програмі Adobe Premiere Pro. Налаштування вікон Adobe Premiere Pro. Вікно Функціонал вікон: Timeline, Monitor, Effects. Плаваючі палітри Adobe Premiere Pro: Info, History. Панель інструментів: Selection, Track Selection, Ripple Edit, Rolling Edit, Slip, Slide, Razor, Rate Stretch, Pen, Hand, Zoom. Основне меню програми. Команд меню File, Project, Marker, Title, Window, Help. Комбінації клавіш для роботи у програмі.

Тема 14. Налаштування проекту Adobe Premiere Pro. Створення користувацького шаблону. Загальні налаштування. Встановлення параметрів проекту. Формат цифрових відеоданих. Формат кадру. Кольори RGB та глибина кольору. Стискання даних. Робота по захопленню звукових та відеоматеріалів. Меню вікна Capture та захоплення матеріалів.

Тема 15. Архітектоніка як комплекс законів драматичного доробку. Екран і література; загальне і особливе. Літературне оповідання як одна з форм розгортання екранного образу в часі. Архітектоніка – звід законів, на яких базується "будинок" драматургічного та екранного доробку. Основа композиції і сюжету. Взаємозв'язок з конфліктом. Архітектоніка як демонстрація природної обумовленості, взаємозв'язку і взаємозалежності всіх компонентів композиції.

Тема 16. Ритм дії і композиція у кіно. Зміна ритмів як композиційний засіб. Поняття драматичного конфлікту. Конфлікт – віддзеркалення в сценарії життєвих суперечностей. Конфлікт внутрішній і зовнішній. Розкадровування літературного сценарію режисером. Поняття режисерського сценарію. Втілення в режисерському сценарії ідейно-художнього задуму режисера і шляхів його творчої реалізації. Екранізація як культурологічна проблема.

Тема 17. Особливості редагування у програмі Adobe Premiere Pro. Використання часової шкали та послідовностей. Редагування в діалогових вікнах Timeline та Monitor. Основи редагування звуку. Мікшування звуку та створення звукових ефектів. Створення переходів. Робота з надписами та графічними об'єктами. Створення заголовків, надписів, графічних об'єктами. Додавання ефектів до надписів та графічних об'єктів.

Тема 18. Екранна творчість як закономірний етап розвитку художнього мислення і естетичного освоєння дійсності. Філософсько-естетичні основи художності. Визначення понять «художній», «художні засоби|кошт| виразності». Коротка історія їх становлення усередині класичних мистецтв.

Тема 19. Розвиток пластичного образу зображення в русі, в часі і просторі. Звукові засоби екранної виразності. Звукозоровий образ зображення. Особливості створення звукозорового образу зображення в документальному кіновідеофільмі.

Тема 20. Пластичні засоби екранної виразності. Р. Канудо, Л. Деллюк, М. Мартен, Ж. Дюллак, П. Рота, З. Кракауер. Роботи С. Ейзенштейна, Л. Кулешова, В. Пудовкіна, О. Довженко, І. Савченко, Д. Вертова, Б. Балаша та ін.

Тема 21. Специфічні методи редагування та ефекти у програмі Adobe Premiere Pro. Розширені технології редагування. Використання відеоефектів. Накладання кліпів. Кольорові каше та заставки. Ефект руху у програмі Adobe Premiere Pro. Покращення проектів.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від здобувачів очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, активна участь у практичних заняттях та виконання самостійної роботи. Дозволяється використовувати ChatGPT або інші інструменти штучного інтелекту для швидкого збору інформації та первинного аналізу, на основі чого самостійно готувати доповідь, відповідь на питання або інші завдання. Використовувати ChatGPT для генерації готових рефератів чи домашніх робіт є неприпустимим.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		50	100
Практичні заняття	50		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен:			
I теоретичне питання	15		
II теоретичне питання	15		
III теоретичне питання (+ аналіз кейсу)	20		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	відмінно
Практичне заняття 1	3	4	5	6
Практичне заняття 2	3	4	5	6
Практичне заняття 3	3	4	5	6
Практичне заняття 4	3	4	5	6
Практичне заняття 5	3	4	5	6
Практичне заняття 6	2	4	5	6
Практичне заняття 7	2	4	5	6
Самостійна робота	1	2	5	8
Максимальна кількість набраних балів	20	30	40	50

Таблиця 3. Розподіл набраних студентом балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	відмінно
Екзамен:				
I теоретичне питання	1	5	10	15
II теоретичне питання	1	5	10	15
III теоретичне питання (+ аналіз	1	3	15	20

кейсу)				
Максимальна кількість набраних балів	3	13	35	50

Шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

11. Рекомендована література

Базова:

1. Безклубенко С. Українське кіно : Начерк історії / Сергій Безклубенко. К. : КНУКіМ, 2001. 169 с. <http://library.knukim.edu.ua/mystectvo/kino-telemystetstvo/2104-ukrayinske-kino-nacherk-istoriyi.html>
2. Безклубенко С. Український енциклопедичний кінословник / уклад. С. Д. Безклубенко, О. Г. Рутковський ; МФЕ ім. М. Рильського НАН України. К. : КНУКіМ, 2006. Т. 1 : Основні терміни та поняття. 497 с.
3. Безклубенко С. Відеологія. Основи теорії художнього аналізу творів екранного мистецтва // Питання культурології : міжвід. зб. наук. ст. К., 2001. Вип. 17. С. 98–126.
4. Брюховецька Л. Сила впливу й актуальність кінокласики, або кіномистецтво необхідно вивчати в університетах / Л. Брюховецька // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні. 2012. Вип. 7. С. 28-39. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spkho_2012_7_7
5. Бурдіна Е. Інфотейнмент як соціокомунікативне явище в сучасних українських інформаційнопубліцистичних телепроектах : дис. ... к. н. соц. ком.: 27.00.04 / Львівський національний університет ім. Івана Франка. Львів, 2017. 257 с.
6. Гармаш Ю. Т. Від кольорової символіки до драматургії кольору в екранних мистецтвах / Ю. Т. Гармаш, О. М. Прядко // Культура і сучасність : альм. Київ : Міленіум, 2017. № 1. С.36–41
7. Гаскель Эд. Снимаем цифровое кино или Голливуд на дому. К., 2006. 136с.
8. Горпенко В. Г. Колір / В. Г. Горпенко. Київ : КІТМ ім. І. К. Карпенка-Карого, 1995 . Ч. 1/2. 124 с.
9. Горпенко В. Г. Архітектоніка фільму: Режисерські засоби і способи формування структури екранного видовища : В 5 т. Т. 4, ч. 2. Архітектоніка кольору. Видова специфіка кольору / В. Г. Горпенко; Київ. держ. ін-т театр. мистец. ім. І.К.Карпенка-Карого. К. : ДІТМ, 2000. 140с.
10. Гоян В. В. Кольористика та зображальна естетика інформаційної телевізійної програми // Вісник Київ. ун-ту. Сер.: Журналістика. К., 2000. Вип. 8. С. 80–87.
11. Довженко і кіно ХХ століття: зб. статей / Л.Брюховецька, С.Тримбач (упоряд.); І.Дзюба (наук. ред.). К., 2004.
12. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі / І. Б. Зубавіна. Київ : Щек, 2008. 447 с. <http://elib.nlu.org.ua/view.html?id=2137>
13. Ілленко Ю.Г. Парадигма кіно [Текст] / Ю. Г. Ілленко. К. : Абрис, 2009. 412 с.
14. Калашник О. П. Монтаж як один з технологічних аспектів створення документального кіно / О. П. Калашник // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2017. № 2(2). С. 93-97 [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2017_2\(2\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2017_2(2)_13)
15. Катков Ю. І. Дослідження засобів підвищення ефективності створення відеоконтенту високої якості / Ю. І. Катков, О. В. Зінченко, С. В. Прокопов, А. Г. Боуцьонюк // Наук. зап. Укр. н.-д. ін-ту зв'язку. 2020. № 3. С.32-42.
16. Кондратьєва М. Основи кіномонтажу як одного із головних засобів кінорежисури / М. Кондратьєва // Сучасне мистецтво. 2009. Вип. 6. С. 215-218. http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_myst_2009_6_21

17. Кондратьєва М. Український кінематограф сьогодні / М. Кондратьєва // Мистецтвознавство України. 2010. Вип. 11. С. 159-162. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mysu_2010_11_25
18. Кондратьєва М. Професія кінорежисер / М. Кондратьєва // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні. 2010. Вип. 6. С. 95-103. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spkho_2010_6_13
19. Кондратьєва М. Мізансцена як засіб втілення режисерського бачення / М. Кондратьєва // Сучасне мистецтво. 2010. Вип. 7. С. 111-114. http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_myst_2010_7_10
20. Коневега П. Різновиди телевізійного монтажу. Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. 2007. Вип. 7. С. 130–137.
21. Коханевич О. Симулятивна природа телевізійного простору. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Філософські науки. 2014. № 16. С. 28–32.
22. Крижанівський Б.М. Великі митці кіно. (С.Ейзенштейн). К., 1970.
23. Лук'янець Т. Г. Візуально-просторові моделі реалізації кіноприйому монтажу в художньому тексті / Т. Г. Лук'янець // Закарпатські філологічні студії. 2019. Вип. 7(2). С. 15-20 : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/trphst_2018_7\(2\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/trphst_2018_7(2)_5)
24. Набієва Н. Портретний жанр у документальних телевізійних фільмах: теоретико-естетичні вимоги / Нармін Набієва // Синопис: текст, контекст, медіа. 2016. №3. С. 92–98.
25. Наумова Л. Від монтажу атракціонів до теорії інтелектуального кінот/ Л. Наумова // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2016. Вип. 19. С. 161. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkkarogo_2016_19_24
26. Розорінов Г. М. Застосування професійних програм обробки відео при створенні мультимедійних електронних освітніх ресурсів / Г. М. Розорінов, М. А. Мелешко, С. М. Денисенко, В. А. Ракицький // Проблеми інформатизації та упр. : зб. наук. пр. 2016. Вип. 2. С. 60-65.
27. Туркаві М. Документальне кіно: Історія питання / Мухаммад Туркаві // Вісник ХДАДМ. 2014. №8. С. 97–101.
28. Чміль Г. Монтаж кіно: від радянського кіноавангарду до сучасних практик монтажу / Г. Чміль, К. Пшенична // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Аудіовізуальне мистецтво і виробництво. 2018. Вип. 2. С. 98-106. http://nbuv.gov.ua/UJRN/bknucaa_2018_2_12
29. Шершньова К. Особливості розвитку документального кіно України у контексті жанрової специфіки мистецтва / Катерина Шершньова. // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2014. №34. С. 112–121.
30. Ширман Р. Н. Алхимия режиссуры [Текст] : мастер-класс / Р. Н. Ширман. К. : Телерадиокур'єр, 2008. 448 с.
31. Яновський М. І. Монтаж кінокадрів як чинник психологічного впливу на глядача / М. І. Яновський // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Психологічні науки. 2013. Т. 2, Вип. 10. С. 352-361. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdups_2013_2_10_70

Допоміжна:

1. Безклубенко С. Українське кіно : Начерк історії / Сергій Безклубенко. К. : КНУКіМ, 2001. 169 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.knukim.edu.ua/mystectvo/kino-telemystetstvo/2104-ukrayinske-kino-nacherk-istoriyi.html>
2. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : Навчальний посібник / Зиновій Васильович Партико. Л. : ВФ Афіша, 2006. 416 с.
3. Партико З. В. Галузеве редагування в засобах масової інформації : конспект лекцій / З. В. Партико. Л. : 2007. 104 с.
4. Волошин В. Г. Комп'ютерна лінгвістика. Навчальний посібник / В. Г. Волошин. Суми : Університетська книга, 2004. 382 с.

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека БДПУ (www.bdpu.org/library)
2. Інтернет платформа масових відкритих інтерактивних курсів EdX. English Courses. URL: <https://www.edx.org/learn/english>
3. Український громадський портал масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/courses-catalog/english>
4. Інтернет платформа масових відкритих інтерактивних курсів Coursera